

MARI
JUNGSTEDTOVÁ
vnitřní kruh

Copyright © Mari Jungstedt 2005
Published in agreement with Stilton Literary Agency
Translation © Karolína Kloučková 2013

ISBN 978-80-87497-60-9

Pondělí 28. června

Lány rozkvetlé řepky se táhly od kostela ve Frøjelu dolů k moři jako zelenožluté koberce. Na jednom okraji bylo vidět nesourodou skupinku lidí. Nad vzrostlou trávou se občas objevila hlava některého z jejích členů, který se zvedl, aby si protáhl bolavé údy nebo aby změnil polohu. Bílá kšiltovka, slamák, uvázaný šátek, dlouhé vlasy, které si někdo přidržel na temeni ve snaze se nakrátko ochladit, aby se vzápětí stejně svezly zpátky na ramena. A za nahrbenými zády třpytící se hladina moře jako nekonečná, blankytně modrá naděje. Mezi rudými vlčími máky bzučeli čmeláci a vosy a obilí se vlnilo v závanech lehkého vánku. Jinak stál vzduch téměř bez hnutí. Na Gotland dorazila oblast tlakové výše z Ruska a na ostrově se držela už týden.

Dvacítka studentů archeologie metodicky pracovala na vykopávkách toho, co před tisícem let bývalo vikinským přístavem. Byla to těžká práce vyžadující značnou trpělivost.

Holandanka Martina Flochtenová seděla na bobku ve své šachtě a archeologickou lopatkou škrabala mezi kameny a hlínou. Pracovala s drobným nástrojem horlivě, ale opatrně, aby nepoškodila případný nález. Občas zvedla

některý kámen a hodila ho do plastového kýble před sebou.

Konečně to začalo být zábavnější. Po několika týdnech bezvýsledné práce se před pár dny za svou námahu konečně dočkali odměny. Martina objevila několik stříbrných mincí a skleněných korálek. Vědomí, že drží v ruce předmět, kterého se od devátého či desátého století nikdo nedotkl, ji pokaždé znovu silně zasáhlo. Začala si představovat, jak asi lidé v těchto místech žili: Jaká žena asi nosila tyhle korálky? Co byla zač a co se jí honilo hlavou?

Martina patřila mezi zahraniční účastníky kurzu. Cizinců byla asi polovina. Byli tu dva Američané, jedna Britka, jeden Francouz, jeden kanadský indián, několik Němců a jeden Australan, Steven. Zastavil se tady během své cesty kolem světa. Steven objíždí archeologicky zajímavá místa po celé zeměkouli. Jeho otec je podle všeho hodně bohatý, takže si Steven může dělat, co se mu zachce. Martina sama studuje archeologii na univerzitě v Rotterdamu a dozvěděla se tam o archeologických metodických kurzech, které pořádá vysoká škola ve Visby. Bude si za něj doma v Holandsku moct započítat deset studijních kreditů. A Martina je navíc napůl Švédka. Její matka se narodila na Gotlandu, ale Martina žila od narození s rodiči v Holandsku. Jezdívají sice na ostrov pravidelně každé prázdniny a tradici zachovali i po tom, co její matka před pár lety zahynula při dopravní nehodě. Ale možnost strávit na Gotlandu delší dobu a věnovat se tu právě tomu, co považuje za nejúžasnější na světě, to byla šance, kterou si rozhodně nechtěla nechat ujít.

Až doposud překonával průběh pobytu veškerá očekávání. Mezi účastníky panovala dobrá nálada, většina jich byla přibližně jejího věku, kolem dvacítky, i když někteří byli starší: jednomu z Američanů, Brucovi, bylo přes padesát a držel se trochu stranou. Říkal, že pracu-

je jako datový technik, ale archeologie je jeho největším koníčkem. Britku odhadovala Martina kolem čtyřicítky, působila dost svérázně.

Tohle prolínání švédského s mezinárodním se jí moc líbilo. Vztahy ve skupině byly srdečné. Často všichni vybuchli hlasitým smíchem, když vtipkovali o technice práce jednotlivých účastníků nebo o proměnlivě úspěšném úsilí konečně něco nalézt. Chudinka Katja z Göteborgu zatím neměla štěstí na nic jiného než na zvířecí kosti, kterých bylo všude plno. Zdálo se, že v její šachtě asi ani nic jiného nebude, ale práci bylo i tak třeba dokončit. A tak tam seděla den za dnem, potila se a pořád nic nenacházela. Martina jí moc přála, aby se směla brzy přesunout do jiné šachty.

Archeologický kurz začal dvěma týdny teorie v budově vysoké školy ve Visby a pokračoval osmitýdenní praxí na vykopávkách ve Fröjelu na západním pobřeží ostrova. Vzhledem k tomu, že Martinu tolik zajímalo právě vikinské období, nemohlo to být lepší. V dané době byla patrně osídlena celá okolní oblast. Během skutečných vykopávek tady už byly objeveny nálezy z období od rané doby vikinské v 9. století až po samý konec epochy ve 12. století. Oblast, kde účastníci kurzu pracovali, zahrnovala přístav, osadu i několik pohřebišť. A protože nacházeli množství závaží a stříbrných mincí, muselo tu být i skutečné tržiště.

Steven dřepící ve vedlejší šachtě náhle vykřikl. Všichni se k němu rozběhli. Právě pracoval na odkrytí lidské kosti a objevil kousek čehosi, co považoval za bronzovou přezku, kterou měla kostra nyní v oblasti krku. Vedoucí vykopávek Staffan Mellgren opatrně slezl dolů do šachty a natáhl se do kbelíku s nástroji pro menší kartáček. Opatrně odstraňoval zbytky hlíny a po několika minutách uviděli celou sponu. Účastníci kurzu se shromáždili okolo šachty a fascinovaně pozorovali, jak se zachovalá

spona začíná kousek po kousku znovu objevovat na denním světle. Entuziasmus vedoucího kurzu byl nakažlivý.

– Úžasné! vydechl. Je fantasticky zachovalá. Jehlice neporušená, a vidíte tady ty ornamenty?

Mellgren vzal do ruky ještě drobnější štěteček a lehkými tahy sponu dočistil. Ukázal štětcem na horní část předmětu.

– Tuhle sponou se zapínala vnitřní vrstva oděvu, kterou lidé nosili přímo na těle. Když budeme mít štěstí, objevíme u ramene ještě jednu větší. Takže se zase pusť do práce.

Povzbudivě kývl na Stevena, který vypadal hrdě a spokojeně.

– Buď opatrný a nestoupej si moc blízko ke kostře. Může tady toho být víc.

Ostatní se s novou chutí vrátili k práci. Vědomí, že mohou v každém okamžiku narazit na něco pozoruhodného, jim dodávalo sílu.

Martina pokračovala v kopání. Asi za hodinu bylo načase vyprázdnit kbelík. Přešla k jednomu z velkých sít a opatrně na něj vysypala obsah nádoby. Síto tvořila velká dřevěná bedna se dnem z husté síťoviny. Celá bedna spočívala na železných tyčích, díky kterým bylo možné posouvat ji dopředu a dozadu. Martina uchopila dřevěné rukojeti po obou stranách a začala silnými pohyby posouvat bednu tam a zpět. Byla to těžká práce. Po několika minutách byla úplně zpocená. Když prosela většinu nečistot, pozorně prohlížela zbytek materiálu v bedně, aby nepřehlédla nic hodnotného. Nejdříve zpozorovala zvířecí kost a potom ještě něco. Byl to malý kovový předmět, zřejmě hřebík.

Nic se nesmí vyhodit, všechno je třeba uchovat a zdokumentovat, protože po nich už to tady znovu nikdo překopávat nebude. Jednou prozkoumaná oblast je navždycky „zničená“, a proto musí archeologové maximálně odpo-

vědně uchovat všechno, co může vypovídat o tom, jak lidé v daných místech žili.

Musela si na pár minut odpočinout. Měla žízeň a zašla si do batohu pro láhev vody. Sedla si na dřevěnou bednu, která tu ležela dnem vzhůru, pokoušela se masírovat si ramena a pozorovala ostatní. Všichni soustředěně pracovali, někteří vkleče, další v podřepu a někteří dokonce leželi na okraji šachty na břiše a horečně prohledávali tmavou půdu.

Cítila Markův pohled, ale nedala to na sobě znát. Její city pařily jinému a nechtěla, aby si dělal falešné naděje. Byli dobří kamarádi a to jí stačilo.

Jonas, sympatický kluk ze Skåne s kroužkem v nose a pirátsky uvázaným šátkem na hlavě, zpozoroval její pokus o masáž.

– Bolí tě ramena? Mám tě namasírovat?

– Jo, díky, odpověděla Martina švédsky. Zvláště znějící rodný jazyk své matky ovládala jen trošku a měla chuť si švédštinu procvičovat, i když všichni okolo mluvili plyně anglicky.

Jonas byl jedním z jejích nejlepších kamarádů v celém kurzu a dobře si rozuměli. Cenila si jeho ochoty, i když tušila, že za tím není jenom starost o její bolavá ramena. Pozornost, kterou jí někteří mužští účastníci kurzu věnovali, byla příjemná, ale ve skutečnosti se o ni nijak zvlášť nestarala.